

Fatales litterära salong

Historiskt har salonger haft stor betydelse för kvinnors kamp för medborgerliga rättigheter, ett slags offentligt sfär som ägde rum i den privata bostaden dit kvinnor enligt 1800-talets ideologi var hänvisade. Teatervetaren Sue-Ellen Case beskriver salongen som en slags personlig teater där inga självklara uppdelningar kan göras mellan privat/offentligt, aktör/publik, teori/praktik eftersom det är både vardagsliv och teater. Historikern Dena Goodman har visat hur umgänget i de franska salongerna på 1700-talet blev en modell för den franska republiken. Repressiva lagar och normer har gjort salongerna till viktiga platser för utveckling av idéer, samhällsförvandling och kulturell produktion. Salongen pekar ut rummets betydelse för vad som kan sägas.

En salong uppstår i handlingen, det sammanhang som under en tidrymd flätas av deltagare och deras aktioner (samtal, utspel, lyssnande, flört, tecknande, häng, gester) och en ”teatersalong” med rekvisita, möbler, dörrar, dryck, snacks, kläder, tapeter, angränsande rum. Salongen rör sig dessutom kring olika ämnen, texter, frågeställningar, ibland över flera platser. Den kan utspela sig i en mängd olika containrar, oavsett om platsen är ett garage, ett café, en trädgård blir de salonger genom iscensättningen av en salong. Iscensättningen förändrar, till och med skapar arkitekturen i en slags omläsning. Salongens arkitektur finns när den utspelar sig. Den uppstår i användningen. Men det betyder inte att den uppstår ur ett oskrivet blad, eller att det byggda är en innehållslös ram som ska fyllas, det finns alltid redan anslag, tydliga, ofta outtalade regler, normer och användningssätt.

Fatales Salonger: Innehåll

*Roller: värdskap (vid första tillfället, den 29 september, utses värdgrupper för följande salonger), några förberedda aktörer (snack, uppvisning, läsning, debattinlägg, performance, etc.), scenarbetare, deltagare, särskilt inbjudna gäster, fotograf, filmare, antecknare.

*Container: ett ställe att vara på (en plats på stan, hemma hos Gurli Linder, universums hotaste spot, morgondagens bibliotek, Sheratons lobby, Nationens museum, you name it), att utgå ifrån, avfärda, kalibrera, ansluta till, öppna upp, dekorera, belysa.

*Tidsrymd: 18 (19) -20 (21) en kväll i månaden 2009/10, enligt schema, kan variera beroende på t.ex. lokalens tillgänglighet.

*Rubrik: varje tillfälle har ett rum som övergripande ämne, enligt schema (kan omförhandlas).

*Attribuerad text som alla deltagare läser: Enligt Fatales litteraturlista, kan utökas genom associationskedjor i egen smak.

*Inbjudan: Senast en vecka innan skickas en inbjudan ut till samtliga deltagare med information om plats, läsanvisningar, förhållningsorder, om deltagarna ska ta med något särskilt (en fråga, en tema, en kommentar, en text och/eller en bild) mm.

*Förtäring: Kaffe, bakelse, snacks and drinks, fika, snittar, päron, Custrad pie, vin etc.

*Kläder (Dress-code?)

*Dokumentation: Salongen ska lämna avtryck i form av dokumentation; bild, text, ljudinspelning, film.

*Budget: 500 kronor per tillfälle (kvitton till kursansvarig)

*Handledning: Värdgruppen kontaktar/har möte/bollar idéer med handledare.

Texter om salonger:

Christine Bard, *Les Garçonnes: Modes et fantasmes de Années folles*, Paris: Flammarion, 1998.

Djuna Barnes (A Lady of Fashion), *Ladies' Almanack*, Paris: 1928, på svenska: *Damernas almanacka*, Hypatia, 1996.

Natalie Barney, *Aventures de l'esprit*, Paris: Emile-Paul, 1929, på engelska: *Adventures of the Mind*, trans. J.S. Gattou, New York: New York University Press, 1992.

Katarina Bonnevier, "Lecture 2: Out of the Salon", "First Entr'act: Jalousie", *Behind Straight Curtains: towards a queer feminist theory of architecture*, Stockholm: Axl books, 2007, 113-200, 103-110.

Sue-Ellen Case, "Personal Theater", *Feminism and Theater*, London: MacMillan, 1988, 46-61.

Colette, *Claudine s'en va – Journal d'Annie* (1903, på engelska: *The Innocent Wife or Claudine and Annie*), Paris: Éditions Albin Michel, 1957.

Dena Goodman, *The Republic of Letters, A cultural History of the French Enlightenment*, New York: Cornell University Press, 1994.

Radclyffe Hall, *Well of Lonliness (Ensamhetens brunn)*, 1928.

Ingrid Holmquist, *Salongens Värld: Om text och kön i romantikens salongskultur*, Stockholm/Stehag: Symposium, 2000.

Anne Scott Sørensen, red., *Nordisk salonkultur. Et studie i nordiske skønånder og salonmiljøer 1780-1850*, Odense: Odense Universitetsforlag, 1998.

Madeleine de Scudéry, *Clélie*, 1656 (med *La Carte de Tendre*)

Schema och litteraturlista

29 september 2009: Salonger

Den första av höstens salonger, 29 september 2009, har salongen som tema och kretsar kring Natalie Barneys salong, 20 rue Jacob, som skapade en queer värld i Paris tidiga nittonhundratals. Ett sammanhang som bland annat Djuna Barnes speglar genom sitt fackspråk i *Damernas Almanacka*, Colette i sin kioskvältare *Claudine s'en va*, Eileen Gray omformar i sin arkitektur och Marie Laurencin genom sina grafiska blad. Denna iscensatta arkitektur undersöks i Katarina Bonnevier's avhandling *Behind Straight Curtains: towards a queer feminist theory of architecture*.

Att läsa: Katarina Bonnevier, "Lecture 2: Out of the Salon", "First Entr'act: Jalousie", *Behind Straight Curtains: towards a queer feminist theory of architecture*, Stockholm: Axl books, 2007, 113-200, 103-110. Finns tillgänglig on-line på <http://www.diva-portal.org/kth/theses/abstract.xsql?dbid=4295>

20 oktober 2009: Ett eget rum

Att läsa: Virginia Woolf, *Ett eget rum* ('A Room of One's Own', Hogarth Press, 1929), Jane Lundblad, transl., Stockholm: Tiden, 1991.
På engelska tillgänglig on-line från University of Adelaide: eBooks@Adelaide, 2004: <http://etext.library.adelaide.edu.au/w/woolf/virginia/w91r/index.html>

I Virginia Woolfs sluga pamflett *Ett eget rum*, som bygger på två föreläsningar vid Cambridge om sociala rum, kvinnor och fiktion, slår hon fast de materiella och modiga förutsättningar som måste till för kvinnors emancipation.

10 november 2009: Vita huset

Att läsa: Jean Rhys, *Sargasso havet* ('Wide Sargasso Sea', 1966), Stockholm: Modernista, 2006.

Om förändring som ett privilegium och den imperialistiska verkligheten bakom föreställningen om den galna kvinnan på vinden (Charlotte Brontë, *Jane Eyre*). Rhys' karaktärer är fast i de positioner en given ordning (vit manlig heterosexuell europeisk patriarkal) tilldelat dem. Kritik av den nedtryckande ordningen som säger "var sak på sin plats".

"Det befriande i *Sargassohavet*, det absolut angelägna med den boken idag, är det kompromisslösa uppvisandet av det hat och det oresonliga vi-och-dom tänkande som karaktäriserar *alla* grupper inom en hierarkisk maktordning."

Från Carin Franzéns förord.

1 december: Familjen i dalen

Att läsa: Tove Jansson, *Pappan och Havet* (1965), Stockholm: Alfabeta, 2004.

Vårens datum – kurslitteratur meddelas senare –

2 februari 2009: Barrikader

2 mars: Luftslott

30 mars: Mobiler/Passing

4 maj: Sommarnöje